

DÉLVIDÉKI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szidon József könyvnyomdája, Lugos (Vártes-palota).

Felelős szerkesztők:

Dr. Haus József és Dr. Fránki Béla.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési árak

házhoz küldve vagy bérmentes postai szétküldéssel:
Egész évre . . . 16 kor. | Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 " | Egyes szám ára 16 fillér.

Két könyv.

A „Magyarország“ pénteki száma előkelő helyen, ezúttal és eseménygyanánt tudatja a közönséggel, hogy Beöthy Akos nagy történelmi művének második kötete megjelent. Ara 10 korona. Kapható az Athenaeumnál.

Ebben a hírben, kétségtelenül, semmi szenzáció sincs. Hanem azért mégis meglepett bennünket. Sok mindenféle okból. Többek közt s főként azért, mert eszünkbe jutott, hogy pár hónappal ezelőtt egy másik könyv is napvilágot látott a budapesti könyvpiacra anélkül, hogy a Magyarország ily melegen ünnepelte volna. Sőt bármennyire megerőltetjük is elménket, nem tudunk visszaemlékezni rá, hogy Gelléri Mórnak »Szociális napikérdések« című kérdésben forgó hatalmas kötetét a Magyarország és társai a lármas, görögütözes és sujtásos politikában, komoly figyelemre méltatni, avagy csak észre is venni kegyeskedtek volna.

Minden félreértés kikerülése végett sietünk kijelenteni, hogy mi Beöthy Akos most megjelent könyvét nem ismerjük, színét se láttuk. Arról hát semmiféle ítéletünk sincs. Első kötetéről a nagy műnek annyit tudunk, hogy az Akadémia nagy elismerésben s csaknem a Bródi-féle jutalomban részesítette. Ez alapon bizalommal nézünk s nem elfogultan a 2-ik kötet elé is.

A Gelléri könyvével azonban ezt nem előlegezzük, hanem bizonyosan tudjuk. Foglalkoztunk vele s mondhatjuk, hogy habár nincsenek benne hazafias frázisok, nemzeti színű ábrándok, — csupán szociális napikérdések, azért mégis, a legnagyobb joggal követelhetné meg mindenkitől, aki hazáját igazán szereti, hogy vele, illetőleg a tárgyalt kérdésekkel komolyan foglalkozzék. Mi az oka mégis, hogy, amint fentebb mondtuk, ez a könyv szinte észrevétlenül lépett a nyilvánosság elé.

Kezdjük ott, hogy odáig jutottunk a pártpolitikában, miképpen ez mindent domináló hatalommá lett. Megemészt ma már mindent a pártpolitika itt mifelénk. A tudomány is csak annyiban ragadja meg figyelmünket, amennyire a pártpolitikának használhat. Beöthy Akos könyvét is azért fogadja hozsannával a Magyarország, mert a pártpolitika eszközt fedezte föl benne.

Hogy ez az igazi tudományos szellemnek megölő betűje, az kétségtelen, de ezzel nem törődnek minálunk.

A folytatás az, hogy a sivár, hétköznapos politika, a szenvedélyes frázis-gyártás megakadályoz bennünket az élet legfőbb problémáinak, az igazi szabadság és függetlenség legerősebb biztosítékainak: a közgazdasági kérdéseknek vizsgálatában és megismerésében. S a Gelléri könyve éppen abban a bűnben leledzik, hogy a munkanélküliség, a munkás- és jóléti intézmények kérdését s a külföld idevágó intézményeit tárgyalja.

Ezért nem tűnt fel a hazafiaknak. Hát itt álljunk meg kissé.

Tudjuk, hogy amikor felkorbácsolt szenvedélyek uralkodnak, hiába való a józan ész szavát hallatni.

Mégis úgy érezzük, kötelességünk felvetni a kérdést: nincs-e ennek a nemzetnek más fontos kérdése, csak a hadsereg? Lehet-e, szabad-e minden erejét, szenvedélyét a nemzetnek csupán egy kérdésre s akként felhasználnia, hogy amellet az anyagi lét legvitálisabb érdekei lábbal tiporassanak, teljesen elhanyagoltassanak? Meddig leszünk még „politikus nép“ és mikor leszünk már közgazdasági nép? Meddig fog még az a képtelen helyzet tartani nálunk, hogy miközben minden jelentéktelen alkotmánysérelem lázadásba hozza a kedélyeket, addig ölbe tett kezekkel, hidegen nézzük a munkátlan ezerek nyomorát kétségbeesését?

Megolvashatja mindenki a Gelléri könyvében, hogy a budapesti munkaközvetítőnél 1901-ben 87.015 munkás keresett munkát, de összesen csak 31.284 kaptott, tehát a munka nélkül maradtak száma Budapesten 1901-ben 55.421 volt, vagyis oly horribilis szám, melyben bennünket a kontinens egyetlen nagy városa sem ér utól. Azt is tisztán láthatja e könyvből mindenki, hogy a külföld, különösen Svajcz és Németország a munkanélküliség enyhítésére, főleg biztosítás útján bámulatraméltó kísérletezést folytatnak. Magyarországon pedig a kivándorló parasztság, a pusztuló ipar és a tengődő kereskedelem hazájában, — még csak most küldi ki a kormány megbízottját a kérdés tanulmányozása és „jelentéstétel végett“!

Am Lengyel Zoltánnak és minden pártbeli társának ez nem fontos.

Két éve fekszik a képviselőház asztalán a budapesti munkások kérvénye,

melyben — számos, ezidejűleg teljesíthetetlen kívánság mellett — igen sok megvalósítható intézkedést kérnek a munkanélküliség enyhítésére.

De ki tud róla, hogy Lengyel Zoltán és társai e kérvény elintézését megsürgették volna?

Chamberlain a szabad kereskedelemben hazája vesztét, a védővámokban egyedüli üdvösségét látván, ott hagyta miniszteri székét, ahonnan egy fél világnak parancsolt, nyakába veszi az országot, hogy meggyőződésének, eszméjének híveket szerezzen, közvéleményt teremtsen.

E világra szóló példa kettőre tanít: a közgazdasági kérdések az állam létkérdései. Ez az egyik.

A másik pedig az, hogy a modern törvényhozóknak elsőrendű kötelességük a legintenzívebb agitációval megteremteni és vezetni.

Ha a mi törvényhozóink e két tanítást megértik és követik, Magyarország boldog lesz. De ha továbbra is az eddigi sivár lelket öltő pártpolitika szolgálatában fogják erőiket megőrizni, akkor úgy a magyar mint a német vezényszó mellett egyaránt éhen halunk.

UJDONSAGOK.

A szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvnyomda városi és megyei távbeszélő-száma 91.

Hirschl Béla temetése. Impozáns nagy temetés volt tegnap d. e. Bálinczon. A közönség és a megyei tisztikar óriás részvéte mellett, Hirschl Béla, a begái járás főszolgabírája helyeztetett örök nyugalomra. A temetés napján, Pogány Károly főispán és Fialka Károly alispán vezetése alatt, a központi tisztviselők csaknem teljes számban rándultak át Bálinczra, hogy a közszolgálat e derék harcossának a végtiszteletet megadják. Facetről s a környékről az intelligencia jórésze külön vonattal ért d. e. Bálinczra. Közel 4000 főre tehető a gyászoló közönség száma, kiknek első soraiban, Jakabffy Imre országgyűlési képviselővel is találkoztunk. A gyászteremtést Dr. Handler Simon főrabbi végezte, az énekrészt Bruder József főkantor szolgáltatta. A szertartás végeztével az szapáivalai dalárda is néhány gyászdallal fejezte ki ragaszkodását a boldogult járási főnök iránt. Dr. Handler Simon lendületes, magasröptű beszéde a közönség szívéhez talált s a szemek könnyekkel teltek. Fél 11 órakor indult meg a gyászmenet a halottas háztól ki a vasuti állomásra, hogy onnan Facsetre szállítsák s ott az izr. temetőben helyezték

Podwinetz Izidor butor, pénzszekrény, varró- és irógép-
varrógép és kerékpár főraktára javító - műhely Lugos Izabella-fő-tér
saját házában.

örök nyugalomra a holt testet, melyet kettős koporsó rejtett. Először a főszolgabírók, azután a körjegyzők, majd a községi bírók, végre pedig a polgárok felváltva vették vállalkra volt kartársuk, főnökük hült tetemeit. Az állomáson egy 12 kocsiból álló külön vonat várta a gyászmenetet. Miután a hialottat elhelyezték, mintegy 500-an ültek fel a vonatra, hogy a meghaldogultat végső útjában elkísérjék. A faeseti állomáson beláthatatlan néptömeg fogadta az érkezőket. A gazdag virágadományok között, melyeket a hála, tisztelet, szeretet s a barátság helyezett a ravatalra, a vármegye koszorúja volt a leggyönyörűbb. És eloszlott a gyászoló közönség, a közügyek lelkes bajnoka pedig künn nyugszik most az enyészet országában. Aluszsza álmait. Csöndes, örök álmait!

A kir. tanfelügyelőség köréből. Sándor Lajos, vármegyei érdemdús kir. tanfelügyelője, ki hat hétre terjedő szabadságának egy részét Herkulesfürdőn töltötte, e hónap 5-ikén rövidebb tanulmányutrá Olaszországba utazott. Távolléte alatt a vármegyei kir. tanfelügyelőség vezetésével és ügyeinek ellátásával, valamint a szabadságot kir. tanfelügyelőnek a megyei közg. bizottságban való helyettesítésével, a vallás és közoktatásügyi magyar kir. miniszter Földi Jenő, vármegyei kir. s. tanfelügyelőjét bizta meg és hatalmazta fel.

Zászlószentelés. Fényes ünnepet ült f. hó 4-én a resiczai róm. kath. egyház hívei körében működő rózsafüzér egylet. E napon — mint azt annak idején eleve jeleztük, — szentelte fel az egylet új, díszes zászlóját. Sok fáradság, gyűjtés és buzgókodás után sikerült Pálya Mátyás esperesnek, mint az az egylet védnökének Fink Mátyásné uraóvet — kit az országrész illet e dologban — társulati zászlót beszerezni, melynek hivatása az egyleti tagokat összetartásra, a hitért való buzgókodásra serkenteni. Az ünnepi szent beszédet Misenko József s. lelkész mondotta, a rózsafüzér lényegéről és a zászló jelentőségéről beszélt. A prédikáció után a zászló felszentelése következett, melyet Pálya Mátyás esperesplébános végzett. A felszentelést a szokásos szögbeverés követte.

Diszbeszéd

mely Karánsebes új városházának 1903. évi szeptember hó 20-án történt felavatása alkalmával, Bartolomei városi tanácsos által tartatott.

(Folytatás.)

II. Lajos király (1516—1526) 10 éves volt csak, mikor apja távozása után királynak kikiáltott, miglen a konstantinápolyi szultán trónra a fényűző Sulejman jutott.

Magyarország romlása II. Lajos király alatt abból is kitűnik, hogy míg az ország nemesei arannyal varrott ruhát viseltek, a király repedt eszímában járt.

Sulejmen Szultán ismerve Magyarország romlását, háborút ízen. A seregek Mohácsnál találkoznak. A törökök győztek, és a magyar sereg megsemmisített. Maga Lajos is elveszté életét, belefulladyán lovastul egy moosáros patakban. Sok történész Zápolya János akkori erdélyi vajdának róvja fel ezen háboru elvesztését, a ki segédkezésre szólítottván fel, elkésett, még pedig a feltételezés szerint szándékosan, a mennyiben 1526. évi augusztus hó 29-én — a csata napján — 40.000 főnyi harezosból álló seregével, alig Szegeden volt. Zápolya a magyar korona után törekedett.

II. Lajos halála után heves ezivódások és véres küzdelmek keletkeztek a két trónkövetelő

Román színház Magyarországon. Tegnap este az István-főherceg-szálloda egyik külön termében összegyűlt vagy százötven román, hogy egy Magyarországon felállítandó állandó román színház javára akciózt inditsón. Egy Barsan Zachariás nevű román színész, a román kulturliga tagja felolvasást akart tartani. Mivel azonban a felolvasás nem volt bejelentve a rendőrségnek, a kiküldött rendőrtisztviselő megakadályozta az előadás megtartását. Az összegyűlt románok egy része erre nyomban eltávozott. Ötvenen-hatvanan azonban együtt maradtak és vacsora közben román beszédeket és felköszöntőket mondtak. Barsan Zachariás és felköszöntőket mondtak. Barsan Zachariás a román kulturliga pénzén-Bécsben és Berlinben képezte ki magát színésznek és most azt a hivatást rótták reá, hogy Magyarországon egy román színház felállítására mielőbb gyűjtse össze az alapot.

Koszoru megváltás. Néhai Hirschl Béla, bálinczi volt főszolgabíró elhalálozása alkalmából koszoru megváltás ezimen a bálinczi izr. templom javára adakoztak: Baiersdorf és Biech 30, Hirschl Miksa 10, Klein Ignác 10, Margittai Ignác 5, Illés Lipót 5, Beumel Fülöp 5, Saxs Károly 5, összesen 70 koronát, mely összeget a hitközség ehöksége ez uton is nyugtázt.

Mélténysztési előadások. Az állami méhézeti vándortanítók október havában több községben tartanak előadásokat. Abend András hatodik-kerületi (nagyenyedi) vándortanító vármegyei közönségekben tart előadásokat: 13-án Lugoson a földműves iskolánál, 15-én Német-Bogánban, 16-án Resicza-bányán, 17-én Szocsánban, 19-én Ruzson, 21-én Karánsebesen a gör.-kel. tanítóképzőben, 22-én Szapáryfalván és 24-én Marzsinán.

Halál a vonat kerekai alatt. Végvár község határában halálos szerencsétlenség történt esütörtökön. A Buziás felől érkező személyvonat ugyanis elgázolta Mitru Paszku vasuti ör két éves kis leánykáját, kit a szó teljes értelmében darabokban huztak elő a vonat kerekai alól. A vizsgálatot annak kiderítése végett, hogy a szerencsétlenség miatt kit terhel a felelősség, megindították.

közt, és pedig az osztrák házból származó I. Ferdinánd, és Erdély vajdája, Zápolya János közt. Ezen küzdelmek az 1538. évi február hó 24-én Nagyváradon következő feltételek mellett kötött békével értek végett:

1. hogy mindkét trónkövetelő viselje a királyi címet és uralja azon területet, melyet meghódított (uti possidetis).

2. hogy Zápolya halála után Ferdinánd és örökösei Zápolya által meghódított területek urai is lesznek.

S minthogy Zápolya elfoglalta Bánátot egészen a Tiszáig, így a temesi bánát és vele Karánsebes város Zápolya uralma alatt Erdélyhez csatoltatott. Zápolya halála után Ferdinánd követeli a Nagyváradon kötött béke foganatosítását.

Izabella királynő két ravasz, becsvágyó és eselszövő, és pedig Martinuzzinak is nevezett Uttiesenes György nagyváradai katolikus püspök és Petrovics Péter temesvári parancsnok tanácsára segítségül hívja Sulejman szultánt, a ki nem késik és taborát Buda mellett elhelyezvén, örökre fogadja Zápolya fiát. János Zsigmondot, és neki adományozza Erdélyt és Magyarországot elfoglalt részét, de a Szultán elsajátítja az oroszán részét, és Budát muzulmán várnak nyilvánítja.

Elektromágneses telep Vaskón. A vaskói állomáson, hol a régi érczpörkölők állanak, elektromágneses telepet épít az osztr. magy. államvasutttársaság. A telep ezélja a vasérczekből a tiszta vasnak kiválasztása. E czélból az érczeket összezuazzák, az elektromágnes a zuzott érczből a tiszta vasérczet magához vonzza. A többi rész visszamarad.

Betörő a templomban. A jerszei gör. kel. román templomba minap éjjel betörték s onnan 8 korona készpénzt tolvajoltak el. A csendőrség rövid nyomozás után Zsebelean János ugyanottani 20 éves szolgáló személyében a tettest tegnap kézrekerítette. A bűnös ifju, ki aznap gazdáját is meglopta, bevallotta tettét s ma már a helybeli kir. törvényszék fogházában elmékedik gonoszúsága fölött.

Gőzhajózás az Aldunán. Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy hajói Dubrovicza szerb parti állomást kis vizállás következtében folyó hó 6-ától kezdve, további intézkedésig nem érintik, a minek folytán az ezzel az állomással való forgalmat egyelőre megszüntette.

Miniszeri határozatok iparügyekben. A kereskedelmi miniszterhez több ipartársulat azt a kérelmet intézte, hogy mentse föl őket az iparossegédeknek és inasoknak az adókvetés ezéljaira munkaadóknak való kimutatása alól. A miniszter valamennyi másodfoku iparhatósághoz intézett rendeletében kijelenti, hogy az ipartestületek kérelme nem teljesíthető, mert az iparossegédek és inasok kimutatása éppen az igazságos és arányos megadóztatás érdekében okvetetlenül szükséges. Hogy azonban az ipartestületek földadán mégis könnyítsen, a miniszter ezentul csak az általuk vezetett névlajstrom egyszerű másolatának be-terjesztésére kötelezi olyformán, hogy a kimutatásokban minden segéd és inas neve mellé a munkaadó nevét is följegyezzék. A csoportosítás ezután a pénzügyigazgatóság földadata lesz. Egy fölmerült eset folytán kimondotta a kereskedelmi miniszter, hogy az ipartestületi békéltető bizottság a működését vagy közbenjárását igénybe vevő felektől illetéket vagy díjat nem szedhet s ilyenek fölszámítására nincs jogosítva.

Magyarország sorsa a Szultán ezen közbelépése folytán: ujabbi szerencsétlenségek, ujabbi véröntések.

Izabella és Ferdinánd közti viszály alig 1551. év április havában nyer befejezést, amikor Izabella az ő és fia János Zsigmond javára megállapított egyéb kártalanítások ellenében, átadja Ferdinánd királynak Magyarország koronáját, Erdélyt, és ennek elfoglalt részeit.

Ilykép lett Karánsebes átadva Ferdinánd meghatalmazottjának Szerédi György királyi biztosnak.

Hogy viselkedhettek őseink ezen viharos időkben?

Pesti Jakab városunk előljárója, még a mohácsi vész előtt személyesen követel Budán katonaságot városunk számára, jelezvén a törökök támadásai folytán fenyegető veszélyt — azonban eredménytelenül. Ferdinánd, Zápolya és Izabella közti viszálykodások és küzdelmek alatt Karánsebes azok érdekei szerint hol az egyik hol a másik párthoz tévelyegtek.

Máskülönbén Karánsebes és vidékének népe harezias erénye el van ismerve, le van írva mint a fegyverkezésben jártas és a háboru nehézségeivel megszokott nép, és hogy ezen időben városunk állomási helye volt a

Sternheim Jenő

butor-, épület-,
portál-asztalos

Lugos

Széchenyi-utca 23. szám alatt.

Rajzok és költségvetések
díjmentesen készíttetnek.

Nyilvános köszönet. A Lugosi Népművelőegylet f. hó 4-én tartott szüretelési ünnepélyén felülfizettek: Szidon József 2 K. Georgevits Jenő 1 K. Augner Antal, Horák Rezső és Neu Gyula 40—40 f. A rendezőség úgy a tek. [szerkesztőségnek a közölt tudósításokért, valamint a felülfizetőknek és a mulatságon résztvevőknek ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja a szives pártolásáért.

Beszüntetett hajóközlekedés.

A Dunagőzhajózási társulat közhírré teszi, hogy a nagybecskerek—temesvári vonalon, a rendkívül alacsony vízállás miatt, beszüntette az áruforgalmat. A Nagy-Becskerek utban lévő árukat, miután azok továbbítása lehetetlenné vált, feladójuk rendelkezésére bocsátották.

TANÜGY.

Felhívás

Krassó-Szörényvármegye t. tanítóhoz s nagyérdemű közönségéhez.

Vármegyénk tanítósa már 9 év előtt tömörült egy ideális zászló alatt, a hazafias népnevelés szent lobogója köré, midőn egyesületét: a Krassó-Szörényvármegyei Tanítóegyesületét megalakította. Egy cél vezérelte az alapvetőket, hogy nagy vármegyénk tanítósa egymást támogatva és ösztönözve egységesen és egyöntetűen vegyen részt abban a hódító nagy munkában, a magyar nemzeti állam kiépítésében, melynek feladata — Jókai szerint — a néptanítókra vár. Az egyesület ezen célból évenként többször ad alkalmat tagjainak, hogy egymással találkozzanak, eszméket cseréljenek és megvitassanak. Ezen tanítóegyesületi gyűlések alkalmasak arra, hogy a népnevelésre oly fontos tanítási és nevelési elvek kikristályosodhassanak, de épen egyesületi jellegükönél fogva az egyesület folyóiratával karöltve tevékenyen hozzájárulnak a tagok szellemi továbbképzéséhez, a mennyiben őket munkára ösztönzik és munkálkodásukat irányítják. Egy-egy gyűlés után minő üde munkakedvvel, új és hasznos eszmékkel gazdagon tér vissza iskolájába a tanító,

Duna minden országából összeszedett béres katonák és hajduk vezéreinek.

Szerédi György királyi biztos nem maradt soká Karánsebesen, mert Tokajra lett küldve Ferdinánd számára Magyarország koronáját átvenni.

Ugyanezért Vajda György karánsebesi előjáró 1552. évi márczius hó 5-én más kapitánynak kinevezését és a katonaság szaporítását kéri Castaldotól, Ferdinánd király tábornokától, de ismét eredménytelenül.

Az újabb töröktámadások folytán Temes vára 1552. évi július hó 30-án egy havi ostromlás után a török kezébe jut, és Glesán János, a ki azon időben Karánsebesen bán volt, nemkülönben Lugos és Karánsebes városok előjárói az első, kik hirt adnak Castaldo tábornoknak Temes vára bevételéről, segítséget kérve, de most is eredménytelenül.

Achmet pasa nagyvezir Temes várából megparancsolja Karánsebes város előjárójának, hogy lefejezés terhe alatt követeket küldjön hozzá, és ilyképp Karánsebes és vidéke elhagyatva minden oldalról, bármely segítségre sem számíthatván, meghajlott a törökök előtt azon feltétel mellett, hogy adófejeben évente 2000 aranyat fizet, fenntartván ilyképp némi függetlenségét a török uralom alatt is.

Tóth Elek műlakatos, villanyvilágítás-szerelő.

hogy megedzi egy ily összejövétel a fáradságban elesüggedőket, ezt mi tanítók látjuk és érezzük.

A tanítóegyesületek valóban nélkülözhetetlen támogatói a tanítóknak, annak az ideális eszmékért rajongni tudó seregnek, kik épen ezért rendszeren csak szellemi vagyonukkal dicsekedhetnek.

De a tanító nem képes teljesen magára hagyatva fontos feladatának kellően megfelelni, szüksége van a nagy társadalom erkölcsi támogatására. Mert a tanító hivatása nemcsak az oktatás, hanem a nevelés is. Vagyis osztozik a szülők munkájában, a midőn nevel. A nevelés pedig csak úgy lesz eredményes, ha a család és iskola között meg van az összeköttetés, a nevelésben pedig a harmónia. Csakis ezen két nevelő faktor asszonáns együttműködése fogja a növendékben az erkölcsi jellemet, a nevelés végcélját kifejleszteni. A szülőknél tehát nagyjában ismerniük kell azokat a princípiumokat, a melyeken a paedagógika hatalmas épülete nyugszik. Továbbá figyelemmel kell kísérniük a népoktatás körében felmerülő új eszméket és mozgalmakat, sőt részt kell hogy vegyenek az egészséges és hasznosítható eszmék megvalósításában. Épen ezt célozza körültekintő kultuszminiszterünknek dr. Wlassics Gyula, 5 nagyméltóságának azon rendelete, melylyel a szülői értekezletek (rendszeres tanácskozások a tanítókkal) megtartását némely helyen kísérletképpen elrendelte.

A tanító-egyesületek bő alkalmat nyújtanak a nagy közönségnek, hogy az iskola belételebe tanulságosan bepillantson. Ez okból értesítjük a nagy társadalomnak az iskola iránt érdeklődő tagjait, hogy egyesületünk legközelebbi VIII. nagy- és közgyűlését október hó 24-re Német-Bogsán község vendégszerető falai között fogjuk megtartani és arra úgy az egyesületi tagokat, mint a tanügybarátokat ezennel tisztelettel meghívjuk. A gyűlés reggel 8 órakor kezdődik. Előtte való estén választmányi gyűlés és ismerkedési est ugyanott.

Hogy a gyűlésen résztvevők a hasznost a kellemessel párosíthassák, a német-bogsáni helyi-bizottság több kirándulásról és táncmulatsággal egybekötött hangversenyről is gondoskodott.

Izabella királynő tanácsosa Petrovics Péter, daczára annak, hogy Ferdinánd király szolgálatába lépett, mégsem feledkezett meg azon terveiről, melyekkel Izabella uralmát megtéríteni kívánta. Petrovics fondorkodásának köszönhető, hogy a Sultán újból megajándékozta Zápolya Jánost Erdélylyel, miglen Petrovicsot a Sultán 1554. évi április hó 7-én kinevezte Karánsebes és Lugos szandsák (kerület) parancsnokává (bég).

Innét számítva újabb tusakodások és zavarok következtek, és a karánsebesiek magatartása majdnem elviselhetetlenné válik de a sors által folytonosan üldözve diplomaták és jó politikusok lettek belőlük; nem tudván magukat eléggé tájékozni az ügyek menetéről, hol az egyik, hol a másik párthoz tévelyegtek, úgy hogy azt lehetne hinni, hogy ezen időkből találódik az a közmondás: »sem a törökkel, sem a némettel.«

Különben Erdély fejedelmei mikor diplomatákra, de kémekre is szükségük volt, a karánsebesieket ravaszáguk miatt mindig előnyben részesítették.

Ezentul Karánsebes sorsa hozzá van kötve Erdélyhez.

Az 1556. évben Karánsebes és Lugos

Így 24-én d. u. 3 órakor kirándulások rendeztetnek a) a német-bogsáni »forrás« mulatóhelyhez, b) a románbogsáni gépgyárba. 25-én c) Vaskőre, esetleg d) Resiczabányára a bányák, illetve a vasművek megtekintése céljából.

Meg vagyunk győződve, hogy felhívásunk eredménytelen nem marad, s a t. tagok valamennyien, a n. é. közönség részéről mentől többen vesznek részt e minden tekintetben érdekesnek és tanulságosnak ígérkező gyűlésen.

Kérjük a gyűlésen résztvenni szándékozókat, hogy a német-bogsáni helyi-bizottságnál: Mihályi József áll. el. isk. igazgató úrnál, mint a helyi-bizottságnak titkárnál az elszállásolás eszközölhetése és a jegyeknek idejében való szétküldhetése céljából e hó 20-ig okvetlenül jelentkezzenek; részvételi díj fejében Falböck István körjegyző úrhoz, mint a helyi-bizottság pénztárosához 2 korona küldendő be, mivel ingyen szállásra, a hangversenynyel egybekötött táncmulatságon való szabad belépésre, valamint mérsékelt vasúti- és hajózási jegyekre csak is a részvételi díjat lefizetők számíthatnak.

Orsova, 1903 június hó.

Mihalik Sándor a Krassó-Szörény vm. Tanítóegyesület elnöke. Gáspárdy Aladár a Krassó-Szörény vm. Tanítóegyesület főjegyzője.

TÁVIRATOK.

Eskütéri hid felavatása.

Budapest, október 10-én. (A »Délvidéki Lapok« eredeti távirata.) Az eskütéri hid felavatása délelőtt zuhogó eső mellett történt. József főherceg és neje az egész szertartás alatt jelen volt. A »Gotterhalte« elmaradt. Feltűnt, hogy Ófensége Khuen grófnővel hosszasan beszélgetett.

A válság.

Budapest, október 10-én. (A »Délvidéki Lapok« eredeti távirata.) Tisza István és Andrássy Gyula holnap reggel Bécsbe utaznak. Politikai körökben azt hiszik, hogy a miniszterelnöki kérdés hétfőn már eldőlt. A kilencz tagu bizottság azért bevárja a bécsi kihallgatások eredményét.

Kiadó-laptulajdonos: Szidon József.

parancsnoka Petrovics Péter, kijavítja és megerősíti mindkét erődöt.

Báthory Zsigmond az 1597. évi szeptember hó 2-án kiállított okiratával újból megerősíti Karánsebes város régi előjogait.

A karánsebesiek szövetkezve a lugosiakkal 1598. évben Temes vára közelében megtámadják a törököket, legyőzik őket, és visszatérnek jelentékeny zsákmányokkal.

Karánsebes és Lugos utolsó bánja 1644-től—1658-ig vagyis a törökökkel Boros-Jenőnél kötött béke idejéig Báthory Ákos volt, a ki II. Rákóczy György fejedelem trónvesztése után, a törökök által Erdély fejedelemmé tette. A Boros-Jenőnél kötött békeszerződésben megállapított, hogy Karánsebes és Lugos városok területükkel, a községekkel és lakosaikkal kiszakítván Erdélytől, török uralom alá helyeztessenek, kötelezván ezen két kerület a Mecca és Medinában levő két nagy török mosé számára 15.000 aranyat fizetni.

A tatár kán visszatérvén Boros-Jenőből, Karánsebes előtt várta be a béke fogantatását, aztán visszatért Krimba, rabszolgaként magával vive számtalan sok keresztényt és jelentékeny hadizsákmányt.

(Folytatása következik.)

A párisi feltaláló-akadémia érdemkeresetjének tulajdonosa. Kitünt. arany- és ezüstéremmel.

Villany-erőre berendezett kilincszárgyár.

Lugos Hunyady-utca 13. szám (saját ház). Telefon 22. sz.

Jelentés!

Van szerencsém Lugos és környéke mélyen tisztelt hölgyközönségének tudomására hozni, hogy a jövő őszi- és téli-szezonra bécsi tartózkodásom alatt

női-, leány- és gyermekkalapokban

dús választást szereztem ha magamnak. Minden árban jól válogatott raktárom, mint renoválások és új készítmények lelkiismeretes kivitele s pontos szállítása, valamint szolid kiszolgálása által remélem, hogy mélyen tisztelt vevőim kívánságainak minden tekintetben meg fogok felelni.

Számos látogatást kér

mély tisztelettel

Goldmann Clotild

„Bécsi Divat-Szalón.”

☛ Templom-utca 2. sz.
☛ Amigó-kávéház mellett.

Eladók

használt, de jó karban levő, szép, nagy ablakráma és salogatórok (zsalu) olcsó áron.

A ezim Szidon József könyvnyomdájában megtudható.

AMERIKA.

Elindulás Havréből minden szombaton.

Jegyeket beszerzi a

Französische Linie.

Jó és gyors szállítás. Kitűnő ellátás, bor és likör beleértve. — Közelebbi felvilágosítással díjmentesen szolgál a

Französische Linie

Wien, IV., Weyringergasse Nro 8.

Hirdetések

Házi Naptár

részére felvesz

Szidon József könyvnyomdája

Lugos.

Szives figyelmébe.

A már 20 év óta fenálló **Podwinetz Isidor**

női kalap-divatáru üzletét

átvéve, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy egy ujonnan, gazdagon felszerelt raktárral állhatok a nagyérdemű hölgyközönség szolgálatára. **Párisi modellek** női- és leánykalapokban, legújabb és legfinomabb **divatszalogok, virágok, kalapdíszek** mindenkor kaphatók. **Javítások** izlésesen, gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Vanszerencsém egyuttal tudatni, hogy **fűzőket** mérték szerint készítek, **javításokat** s **diszítéseiteket** nemkülönbön elvállalok bárminő **fűzőt**.

Számos látogatásért esdve, vagyok

teljes tisztelettel

Rosenzweig Berta

főtér, Hüpsch-féle ház.

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázó-ló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Recht és Schwarz cégénél **Lugoson.**

Első lugosi mélykútfúrási vállalat

Kirschner és Társa

épület- és műlakatos-műhelye

Lugos, Templom-utca 13. szám.

Elvállal mindennemű a lakatos-szakmába vágó munkákat, u. m.: **vízvezetéket, fürdőszoba-berendezéseket** a legjobb kivitelben. **Angol kloset, szivattyú szerelések** jótállás mellett készülnek.

☛ **Kútfúrások elvállaltatnak.** ☛

Építésszek és vállalkozók figyelmébe

Nagy Diaphragma-szivattyú

bármennyi csővel jutányos ár mellett használatra bocsátatik.

Költségvetés ingyen.

Költségvetés ingyen.

Klein Samu
szobafestő és mázoló

Lugos, Szende-utca 5.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig, kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét **E. 404.** jelige alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.**

Csorba István
elektro-technikai vállalata

Lugos, Széchenyi-utca 3.
Strasser-kávéház átellenében.

Villamos izziterék raktára. Villanyszerelések és javítások elfogadhatnak

P. T.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy kényelme érdekében

ROM.-LUGOSON, AZ IZABELLATÉREN

Palik-Ucsevny-téle házban egy

fiók-üzletet rövid-, diszmü-, játék- és nődivatárunkra

nyitottunk, melynek vezetésével **Wolf Manó urat** megbíztuk, biztosítjuk az i. t. közönséget, hogy úgy mint főüzletünkben, úgy fiókunkban is régi **szolid** üzleti elveinktől vezéreltetve, csak a **legjobb minőségű** árukat **legolcsóbb** és megszabott árak mellett fogunk eladásra hozni, kérvén becses látogatásával bennünket minél számosabban megszerencsésítenni.

Kiváló tisztelettel

Wolf S. és Fia

Főüzlet N.-Lugos, Király utca, fióküzlet R.-Lugos, Izabellatér.

„HUNGARIA“ kávéház megnyitása!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **Strasser-kávéházat** megvettem és azt folyó hó 8-án csütörtökön

Hungaria kávéház

név alatt megnyitottam. A kávéház teljesenujonnal van berendezve és restaurálva. Pontos és gyors kiszolgálás. Jó, izléses, hamisítatlan italok.

Sok évi gyakorlatom a fővárosban, valamint nagyobb vidéki városokban, és a kávéház kényelmes berendezése által azon kellemeshelyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégíthetem.

Hetenként háromszor cigányzene.

A nagyérdemű közönség pártfogását és számos látogatást kér

teljes tisztelettel

WEISZ PÁL

a „Hungaria“ kávéház tulajdonosa.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !!
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

8957. szám. kig. 1903.

Hirdetmény.

A legközelebbi **lugosi**

országos vásár

1903 évi október hó 16-án
kezdődik, és ugyanazon évi
október hó 18-án végződik.

A polgármester.

A kőbányai polgári serfőzde-részvénytársaság főraktára

Lugos, Temesvári-utca 35-213.

Gondoskodjatok a gyermekeitekről!

Az Első Leány-kiházasító-Egyesület m. sz.

Budapest, Teréz-körút 42/43 (saját palotájában)

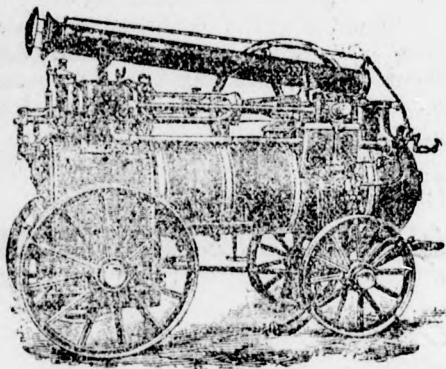
gyermek- és élet-biztosító-társaság

mindenkinek alkalmat nyújt arra, hogy csekély havi vagy évnegyedi járulékmal családjáról gondoskodhassék s pedig oly kedvező feltételek mellett, hogy egy családfőnek nem szabadna ez ügyben közelebbi felvilágosításnak beszerzését elmulasztani. A fokozatos járulékok változatlanok, szabottak és külön illeték nem fizetendő. A tagok a tiszta jövedelemből évente 50%-ban részesülnek és elhunytuk esetén további fizetés kötelezettsége megszűnik s a kiházasítási-díj, úgy a nyereségjutalék annak daczára idejében és minden levonás nélkül kifizetetik. — Felvilágosítással szolgál: **Neumann Armin és társa és Husserl Béla központi felügyelő Krassó-Szörény részére.**

A szab. bécsi cs. és kir. **tűzkárbiztosító-társaság főügynöksége.**

Magyarországi vezérképviselő Budapest, V. Alapítva 1824. A biztosítási nyeresémből 20 százalékkal részesülnek a biztosítottak.

Eczetszesz-gyár: Temesvári-utca 35-213. Neumann Armin és társa.

Van szerencsém a mélyen tisztelt földbirtokos, földmives és gyáros uraknak b. tudomására hozni, hogy a helyi piacon mindennemű **mezőgazdasági gépek, gép-részek, gép-szijjak, ponyvák** legjobb minőségének raktárát és egy

gépjavító-műhelyt

benzin-motor-erővel

berendeztem.

Műhelyem vezetését egy ügyes szakavatott és a kereskedelemügyi miniszteriumtól esketett **gépészre** bízam.

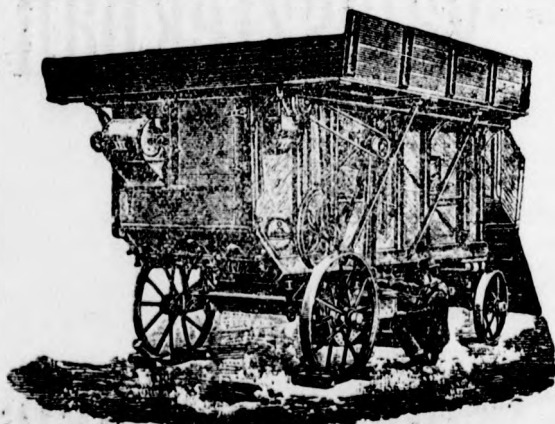
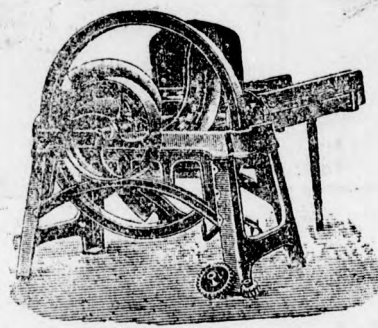
Ennél fogva műhelyem szakavatottan lesz vezetve, elsőrendű munkaerők és a legmodernebb segédgépek állanak rendelkezésemre, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy m. t. rendelőim igényeit mindenképpen kielégíthetem, mely műhelynek megtekintésére mindenkit szívesen látok, még ha nincs is szándéka vásárolni.

Ugyanitt mindennemű **gépszerelések, malomberendezések, szivattyukutak, gőzfűtések és vezetékek, vízvezetékek, fűdősobák teljes berendezése** is eszközöltemek.

Főtörökvésem mindig oda fog irányulni, hogy **pontos és lelkiismeretes munka**, valamint **olcsó árak** mellett ezen új vállalatomnál a n. é. közönség eddigi bizalmát továbbra is kiérdemeljen.

Teljes tisztelettel **Hegyesi Géza.**

Elvállaltatnak továbbá mindennemű **festő- és mázoló-munkák** jutányos árak mellett.

Az őszi idény

alkalmával van szerencsém közhírré tenni, hogy

divatáruiamat

mélyen leszállított áron eladom és az őszi idény után ezen czikkel végleg felhagyok.

Gyapju Foulé fekete, gyászruhákra alkalmas előbb 70 kr. most 40 kr.

Finom kék nehéz Cheviot, 140 cm. széles, előbb 2 frt. 80 kr. most 1 frt. 60 kr.

Divatos ruhaszövetek 20 kr.-tól kezdve.

Asztalkészlet, mely áll 1 terítőből és 6 drb. serviettából 1 frt.

Ajour asztalkészlet 3 frt. — kr.

1 vég vászon 3 frt. 80 kr.

1 » chiffon 4 frt. — kr.

Férfi glacé keztyü — frt. 70 kr.

Női » » — frt. 50 kr.

Tszielettel

Weissmayer Lipót

Dobra-uteza

a vármegyházzal szemben.

**Bálinczi önkéntes
tűzoltóság.**

Meghívó.

A Bálinczon alakult önkéntes tűzoltó-egylet f. évi **október** hó **18-án**, a bálinczi kaszinó részéről e célra rendelkezésre bocsátott összes helyiségeiben tűzoltó- eszközök beszerzésére délután 5 órakor kezdődő

tánczmulatságot

rendez, melyre a nagyérdemű közönség ezennel tisztelettel meghivatnak.

Külön meghívók nem küldetnek szét.

Belépti díj: Személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A vasuton érkező t. vendégeket Bálincz állomásánál mindkét irányból jövő vonatoknál kocsik várják.

Ruggyanta (gumi) gyártás meghonosítója

Schottola Ernő

Budapest, VI., Foncière-palota.

Céplőgépek jókarbantartásához és üzeméhez szükséges gumi-pakolások, tömitések, szijak, ponyvák, olajok és szerszámok, valamint a céplőgép felszereléséhez 76271 IX-99. sz. belügyministeri rendelet szerint kötelezőleg tartozó mentőszekrények nagy raktára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Utánnomás tilos

ALAPÍTÁTOT 1878

Egy elismerő levél

Wilhelm Ferencz, gyógyszerész, es. és kir. udvari szállító urnak, Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

Mittersill.

Értesitem Önt, az Ön Wilhelm-féle antiartritikus és antireumatikus vértisztító-teája hét személyen, akik csúzbajosok voltak, segített, úgy hogy most mind egészségesek; egy személy, ezt meg kell jegyeznem, már egy egész éve ágyban feküdt és az én tanácsomra ivott ilyen teát, most pedig megint járhat a dolga után. Az én feleségem is nélkülözhetetlennek tartja a házban ezt a teát, A tea feltalálójának ezerszer köszönetet mondok. Ennek a teának minden házban és minden családban ott kell lennie.

Tszielettel Krüll György

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, es. és kir. udvari szállítónál, Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Főraktár: Vértes L. gyógyszerár, Lugos.

Divatos női felöltők nagy választékban

kaphatók

Epstein Sándor

divat- és kézműárú-üzletében a „kék csillaghoz“ Lugos